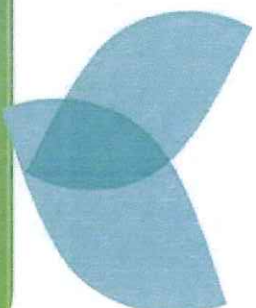

DAEL

TIZZON
HIGH INNOVATION

hml

CO₂-PRESTATIELADDER®

Sector- en keteninitiatieven

DAEL

Auteur: Koen Zonneveld

Autorisatiedatum: 30-3-2016

Versie: 1.0

Handtekening autoriserend verantwoordelijke manager:

.....

Inhoud

1 Inleiding	3
2 Inventarisatie sector- en keteninitiatieven.....	4
3 Actieve deelname sector- en keteninitiatieven.....	7

1 | Inleiding

Vanuit de CO₂-Prestatieladder wordt gevraagd om deelname aan een sector- of keteninitiatief. Het bedrijf dient zich daarbij op de hoogte te stellen van de initiatieven die binnen de branche spelen.

Actieve deelname

De gedachte achter deelname aan een initiatief is dat door interactie met andere bedrijven informatie kan worden uitgewisseld en in samenwerking nieuwe ideeën en ontwikkelingen t.b.v. CO₂-reductie tot stand kunnen komen. Vanuit dit doel vraagt de norm om een actieve deelname, middels bijvoorbeeld werkgroepen. Verslagen van bijeenkomsten en van overlegmomenten, en presentaties van het bedrijf in de werkgroep kunnen dienen als bewijs van actieve deelname tegenover de auditor.

Voortgang initiatief

Mocht een initiatief waaraan wordt deelgenomen op een gegeven moment niet meer relevant zijn voor het bedrijf (wanneer gedurende een half jaar of langer geen voortgang in het initiatief of actieve deelname aangetoond kan worden) en de deelname wordt beëindigd, dan kan de inventarisatie van de initiatieven dienen als bron voor het kiezen van deelname aan een ander initiatief.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de inventarisatie van sector- en keteninitiatieven gegeven waarbij gefocust is op de initiatieven die voor DAEL relevant kunnen zijn. Vervolgens wordt in hoofdstuk 3 beschreven aan welke initiatieven deelgenomen wordt en welk budget daarvoor vrijgemaakt is.

1D	Alle	Het bedrijf is op de hoogte van sector en/of keteninitiatieven.	1.D.1. Het bedrijf is aantoonbaar op de hoogte van sector- en/of keteninitiatieven op het gebied van CO ₂ -reductie die in belangrijke mate verband houden met de projectenportefeuille.	15
			1.D.2. Sector- en keteninitiatieven, en hoe deze verband houden met de bedrijfsvoering en de projectenportefeuille, zijn besproken in managementoverleg.	10
		Doelstelling: Het bedrijf weet welke ontwikkelinitiatieven er zijn die potentieel maatregelen kunnen opleveren die relevant zijn voor het bedrijf. Het management heeft uitspraken gedaan over eventuele deelname aan deze initiatieven.		
2D	Alle	Het bedrijf neemt passief deel aan initiatieven rond de reductie van CO ₂ in de sector of daarbuiten.	2.D.1. Het bedrijf neemt passief deel aan minimaal één (sector of keten) initiatief dat in belangrijke mate verband houdt met de projectenportefeuille, door inschrijving en/of betaling van contributie of sponsoring	20
			2.D.2. Het bedrijf neemt (beperkt) actief deel in een sector- of keteninitiatief dat in belangrijke mate verband houdt met de projectenportefeuille.	5
		Doelstelling: Het bedrijf weet welke informatie van nut kan zijn voor zijn projecten (gekoppeld aan 2.B en 2.C) en neemt deel aan een initiatief dat beantwoordt aan de eigen kennisbehoefte.		
3D	Alle	Het bedrijf neemt actief deel aan initiatieven rond de reductie van CO ₂ in de sector of daarbuiten.	3.D.1. Actieve deelname aan minimaal één (sector of keten) initiatief op het gebied van CO ₂ -reductie in de projectenportefeuille door middel van aantoonbare deelname in werkgroepen, het publiekelijk uitdragen van het initiatief en/of het aanleveren van informatie aan het initiatief.	20
			3.D.2. Het bedrijf heeft hiervoor een specifiek budget vrijgemaakt.	5
		Doelstelling: Het bedrijf draagt bij aan en maakt gebruik van de ontwikkeling van nieuwe kennis, in samenwerking met anderen, gericht op potentieel effectieve reductiemaatregelen.		

2 | Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Datum	16-2-2016
Aanwezig	CO ₂ verantwoordelijke, KAM-Coördinator, Directie
Afwezig	-
Notulist	CO ₂ verantwoordelijke
Onderwerp	Inventarisatie sector- en keteninitiatieven

Sector- en keteninitiatieven omtrent CO ₂ -reductie	
Nederland CO₂ Neutraal Werken aan CO₂-reductie kan ook leuk zijn! Dat is de boodschap die de oprichters van het initiatief Nederland CO₂ Neutraal haar deelnemers wil meegeven. Het doel achter het initiatief is het actief informeren en betrekken van bedrijven bij de verschillende mogelijkheden om CO₂-reductie te bewerkstelligen. Dit wordt niet alleen gerealiseerd door het verstrekken van informatie, maar ook door het organiseren van bijeenkomsten en deelname in werkgroepen.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
Co2ntdown Een gezamenlijk initiatief van Stichting Urgenda en Ecofys. De Co2ntdown gaat de kloof dicht die er voor Nederland nog zit tussen 'business as usual' en maximaal 2 graden opwarming van de aarde. Het doel van de Co2ntdown is om een reductie te bewerkstelligen van de Nederlandse CO₂ emissie van 20 miljoen ton tussen januari 2013 en januari 2020. Daarbij verbindt de Co2ntdown een groep van leidende organisaties die samen CO₂ emissies reduceren. Biedt de Co2ntdown organisaties hiervoor een handelingsperspectief via 10 concrete en haalbare doelen. Maakt de Co2ntdown resultaten meetbaar, de bijdrages concreet en zichtbaar en monitort de Co2ntdown de vordering.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
DGBC De Dutch Green Building Council (DGBC) is een onafhankelijke non-profit organisatie die streeft naar blijvende verduurzaming van de bebouwde omgeving in Nederland.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
Lean and Green Lean and Green is een stimuleringsprogramma voor bedrijven en overheid dat wordt uitgevoerd door Connekt. Het stimuleert organisaties om te groeien naar een hoger duurzaamheidsniveau, door maatregelen te nemen die niet alleen kostenbesparing opleveren, maar gelijktijdig milieubelasting reduceren.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
Duurzaamgebouwd.nl Een platform voor kennisdeling en innovatie op het gebied van duurzaam bouwen.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
Nederland Bereikbaar Dit platform wil door medewerking van zoveel mogelijk bedrijven de mobiliteitsproblemen oplossen en daarmee de dagelijkse CO₂-uitstoot van de mobiliteit sector reduceren.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
Building Brains Een samenwerkingsverband van 21 partijen om de ontwikkeling van energie neutrale gebouwde omgeving te versnellen.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
MVO Netwerk Beton In oktober 2011 is de Green Deal Beton Verduurzaming Betonketen gesloten tussen de Rijksoverheid en 24 deelnemende bedrijven en 7 brancheorganisaties uit de betonketen. De betrokken bedrijven en brancheorganisaties werken samen	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.

onder de vlag van MVO Nederland in het MVO Netwerk Beton. Hun gezamenlijke doel is een 100% duurzame betonketen in 2050. De volgende vier punten staan centraal: - 30 % CO2 reductie in 2020 tov 2010 - Het sluiten van de betonkringloop – circulair bouwen - Bijdrage leveren aan energieneutraal bouwen, oa door toepassing betonkernactivering - Verbetering van de biodiversiteit in de gebouwde omgeving	
Leaders for Nature Een Programma van IUCN NL dat tot doel heeft het Nederlandse bedrijfsleven te helpen verduurzamen met bijzonder oogmerk voor biodiversiteit.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
Sturen op CO₂ Door Cumela, brancheorganisatie voor ondernemers in groen, grond en infra. Uitwisseling van informatie en ideeën door o.a. workshops.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
Duurzameleverancier.nl Sectorinitiatief van Movares. Samen met andere marktpartijen uit de sector (van ingenieursbureaus tot aannemers) bouwt Movares aan een platform van partijen die hun leveranciers actief gaan ondersteunen in het opzetten en uitvoeren van een duurzame bedrijfsvoering. Te beginnen door van de belangrijkste leveranciers te vragen wat men al doet.	DAEL neemt actief deel aan dit initiatief.
Aanpak Duurzaam GWW De kern van de Aanpak Duurzaam GWW is het meewegen van duurzaamheidsaspecten vanaf een vroege planfase en het streven naar een optimale balans tussen <u>People, Planet en Profit</u>. Het meewegen van duurzaamheidsaspecten in alle fasen van een project draait om het formuleren, vastleggen en uitvoeren van ambities en deze door te geven naar de volgende projectfase.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
Railforum Network Railforum bestaat sinds 1992 en is het onafhankelijke kennisnetwerk van ruim 85 bedrijven en organisaties die actief zijn in de brede railsector. Centraal in de vereniging staat het uitwisselen van kennis en ervaringen, om zo het maatschappelijk en economisch rendement van spoorvervoer te vergroten. Accent ligt op het versnellen van (proces) innovaties. Railforum biedt daarbij haar diensten aan en zorgt voor afstemming met andere sectoren, de politiek en wetenschap. Binnen Railforum is het kennisplatform Duurzaam Spoor opgezet. De Kenniskring Duurzaamheid formuleerde het volgende doel voor haar eerste project: Maak de CO₂-voetafdruk van de volledige Nederlandse spoorketen inzichtelijk, zodat de spoorsector gezamenlijk gerichte CO₂-reductiemaatregelen kan nemen om de CO₂-uitstoot per reizigerskilometer tot een minimum te beperken (zie ook CO₂ visie 2050, bij eis 5D).	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
RITS Het RITS-netwerk bestaat uit zo'n 75 managers, professionals en adviseurs van bedrijven die werken aan het beheer van het Nederlandse spoor. Het netwerk is gericht op het verder brengen van innovaties in de spoorsector. De netwerkdag vond plaats in de vorm van een workshop, verzorgd door Local Works samen met The Natural Step Nederland. Op basis van de ingrediënten van de Natural Step-methodiek hebben onder andere ProRail, VolkerRail, Strukton, Movares, Arcadis en Eurailscoot tijdens de workshop samen een visie geformuleerd voor een duurzaam spoor. Een gedeelde visie maakt samenwerking tussen de verschillende partijen makkelijker en kweekt een goede voedingsbodem voor duurzame innovaties.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.

Rail Cargo Information Een stichting waarbij zo'n 60 organisaties die werk uitvoeren in de spoorsector zijn aangesloten. Doel van de stichting is om het gebruik van het spoor voor goederenvervoer te bevorderen.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
CO2 Visie 2050 Duurzaamheid is belangrijk voor de spoorsector in Nederland. Hoewel het vervoer per spoor al zeer duurzaam is, streeft de sector continu naar verdere verbetering. Zowel vanuit de MJA-3 (MeerJarenAfspraak Energie-efficiency) als vanuit de Railforum werkgroep Duurzaamheid is de behoefte ontstaan om een gezamenlijke visie voor de lange termijn neer te zetten. Een visie rond de meest omvattende duurzaamheidsindicator, koolstofdioxide. Een gezamenlijk stip op de horizon, inclusief marsroute om daar te komen: een CO2-visie 2050 met tussenliggende mijlpalen. In het voorjaar van zal deze visie worden bekrachtigd door de sector. ProRail vormt samen met NS, Rijkswaterstaat, Railforum, Agentschap NL en I&M het kernteam dat verantwoordelijk is voor onder andere het opdrachtgeverschap, het beoordelen van de resultaten.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
Circulaire spoor Circulair Spoor is een samenwerkingsverband tussen RailPro, BAM Rail, RHDHV, Asset Rail en Prorail. Deze samenwerking heeft tot doel om de eerste concrete baten van circulair spoor in kaart te brengen en ervoor zorg te dragen dat de hele sector aangehaakt is. Op basis van een quick scan van de materiaal intensieve spoorelementen zal er een circulaire businesscase voor ballast, spoorstaven, wissels, rijdraden en etagefietsrekken. Iedere partner in het samenwerkingsverband is 'sponsor' van één casus. Aan ProRail de uitdaging om te onderzoeken hoe ballast een meer circulair karakter kan krijgen.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
Klimaatplein Het Klimaatplein heeft als doel een versnelling teweeg te brengen in de reductie van uitstoot van broeikasgassen. Hierin wordt vraag en aanbod van klimaatvriendelijke diensten en producten met elkaar in contact gebracht.	DAEL neemt geen deel aan dit initiatief.
Het Nieuwe Rijden Het nieuwe rijden is een initiatief van de overheid om brandstofverbruik te reduceren en zodoende ook de CO2-uitstoot.	DAEL introduceert dit initiatief tijdens de toolbox om de medewerkers bewust te maken van het nieuwe rijden.

3 | Actieve deelname sector- en keteninitiatieven

Onderstaand treft u een overzicht van alle initiatieven waar Dael aan deelneemt die, direct of indirect, iets met CO₂ reductie te maken hebben of een relatie hebben met onderwerpen als duurzaamheid, MVO, Cradle to Cradle, life cycle management, duurzaam aanbesteden, etc.

Deelname initiatieven CO₂ reductie	
SKAO Stichting Klimaatvriendelijk Aanbesteden & Ondernemen beheert de CO ₂ -Prestatieladder waarmee leveranciers worden beoordeeld op hun inspanningen om CO ₂ uitstoot te beperken.	<i>Dael neemt actief deel aan de CO₂-Prestatieladder door het behalen van niveau 5.</i>
Duurzameleverancier.nl Sectorinitiatief van Movares. Samen met andere marktpartijen uit de sector (van ingenieursbureaus tot aannemers) bouwt Movares aan een platform van partijen die hun leveranciers actief gaan ondersteunen in het opzetten en uitvoeren van een duurzame bedrijfsvoering. Te beginnen door van de belangrijkste leveranciers te vragen wat men al doet.	<i>Dael heeft over het jaar 2015 actief deelgenomen duurzameleverancier.nl. Over 2016 zal DAEL hier geen deel meer aan nemen.</i>

3.1 Eigen initiatief: PCM

Projectomschrijving: Energiezuinige koelinstallatie in de vorm van phase-change-materials.

Betrokken partijen: Dophou & DAEL (samen Tizzon), KPN, EnergyCool (Denemarken)

Omvang project: 70 locaties voorzien van energiezuinige koelinstallaties (vooruitzicht is veel groter)

Financiële bijdrage: Ondergebracht in aparte BV: Tizzon.

Het doel van het project is een energie reducerend alternatief voor de huidige koelinstallaties van datacenters en AKA-huisjes te ontwikkelen en aan te bieden. Hiermee wordt in scope 3 emissies elektraverbruik CO₂-uitstoot gereduceerd. (2.D.1)

Dophou & DAEL vormen samen de bv Tizzon. Tizzon is de ontwikkelaar van de producten van PCM-gerelateerde koelunits. De rol van EnergyCool hierin is het aanleveren van deelproducten van het eindproduct. Dophou is deels actief in de ontwikkeling evenals DAEL. Tevens zorgt DAEL voor de installatie van het eindproduct. KPN is hierin de eindklant en draagt bij aan de ontwikkeling in de vorm van pilotprojecten.

De passieve deelname wordt gekenmerkt van het halen van informatie. Door informatie intern te delen wordt er informatie gehaald. Dit betreft informatie betreffende de techniek en de mogelijke opbrengsten. (2.D.1)

De voortgang van het halen en brengen van informatie is samengesteld aan de hand van interne en externe documenten, welke apart van de CO2-prestatieladder zijn gedocumenteerd. Zie hiervoor ondersteunende documenten in de map PCM.

De actieve deelname wordt gekenmerkt door het brengen van informatie. Door het maken van testruimtes, tevens aanbieden van bedrijfsruimte, voor het testen van koelinstallaties wordt er in de vorm van resultaten informatie gebracht naar het ontwikkelingsproject. (3.D.1)

Het ontwikkelingsproject wordt geleid door Tizzon, een samenwerking van Dophou en DAEL. Door samenwerking is DAEL dus betrokken bij het ontwikkelingsproject. Tevens is de rol van Tizzon, zo ook van DAEL, leidend in het verhaal. Hiermee wordt voldaan aan eis 4.D.1 (niet van toepassing voor DAEL gezien het vastgesteld is als klein bedrijf).

DAEL levert een financiële bijdrage aan het ontwikkelingsproject in de vorm van bedrijfsruimten, het bouwen van testruimtes, sales activiteiten en projectleiding. Zo zijn de sales manager van DAEL en een projectleider Telecom hierbij betrokken. De koelunits worden geïnstalleerd door een team van DAEL Telecom. (3.D.1)

Dit initiatief valt binnen de beleidsverklaring van DAEL. De beleidsverklaring schrijft voor:
Het is onze ambitie om:

- *De energie efficiency van onze bedrijven te verbeteren ten opzichte van het basisjaar 2014.*
- *Het eigen gebruik van brandstoffen/elektriciteit te vergroenen.*
- *Het verhogen van de hoeveelheid vermeden emissies door innovatie en verdere verbetering van onze recyclingactiviteiten.*

3.2 Budgetoverzicht

Initiatief / ontwikkelingsproject

Kostenpost	Aantal	Eenheid	Totaal
Inzet medewerkers	200 uren	€ 50,-	€10.000,-
Onderzoek	200 uren	€ 50,-	€10.000,-
Totaal			€20.000,-

Initiatief SKAO

Kostenpost	Aantal	Eenheid	Totaal
Inzet medewerkers	200 uur	€ 50,-	€ 10.000,-
Jaarlijkse bijdrage		€ 1.200,-	€ 1.200,-
Totaal			€ 11.200,-

Het nieuwe rijden

Kostenpost	Aantal	Eenheid	Totaal
Cursus medewerkers	5	€ 99,-	€495,-
Totaal			€495,-

Colofon

auteur(s) *Koen Zonneveld*
kenmerk Sector- en keteninitiatieven
datum 16-02-2016
versie 1.1
status Definitief